

Bilpakke Oslo-Kiel
fra **850,-** pr person

BESTILL NÅ

NYHETER SKOLER HADELAND VIDeregående skole TIP UTDANNING

TIP på Hadeland er av de beste i klassa - men sliter med gamle fordommer

INDUSTRIMEKANIKK: Haavard Børge Nilsen (til venstre) og Simen Nygård ved fresemaskinen på VK2. Foto: Anne Berit J. Reinsborg

Av Anne Berit Reinsborg

23. november 2017, kl. 18:00

Av Anne Berit Reinsborg

23. november 2017, kl. 18:00

– Vi ønsker å spre kunnskap om linja, slik at den blir en positiv snakkes rundt middagsbordet, sier Børge Karlsen på Hadeland videregående skole. Og elevene skal lære både å kle seg og te seg.

DEL Tidligere het linja Maskin og Mek. og slet med et litt frynsete rykte. I dag er benevnelsen teknikk og industriell produksjon (TIP). Hadeland videregående skole jobber så godt med disse yrkesfagene at de har gjort seg bemerket helt inn i regjeringa. Likevel lever noen av de gamle fordommene om yrkesfagutdanninga.

– Vi må passe oss så vi ikke stagnerer oppi all oppmerksomheta. Det er gøy å være attraktiv, men det krever at vi er et hestehode foran til enhver tid, sier Børge Karlsen, avdelingskoordinator ved [TIP på Hadeland videregående skole](#). Utdanninga rekrutterer til over [80 fagretninger](#).

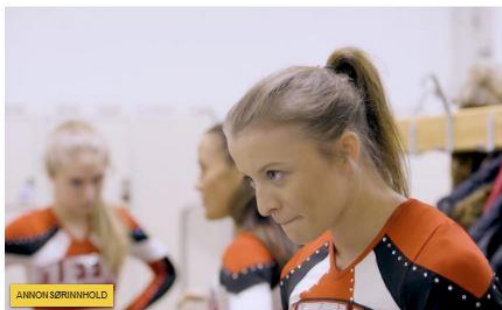
TIP er bedre enn sitt rykte

Det er snart tid for en rekke ungdomsskoleelever å velge utdanningsretning. Yrkesvalgsmodenheten er trolig like varierende som bakgrunnen for valgene som tas.

– Det er få som tar «indrestyrte valg», sier Karlsen.

Han tror mange velger med bakgrunn i hva foreldrene ønsker eller jobber med selv.

– For en del har TIP et litt frynsete rykte fra gammelt av. Den gangen var det langt færre muligheter for å se og tilrettelegge for den enkelte elev. Den negative skoleopplevelsen fortsatte gjerne inn i videregående opplæring. Dette er helt annerledes i dag, sier han.

– Det blir noen knekte tenner og brekte neser

Avsender: Norsk Tipping

- Gamle fordommer er den største trusselen mot TIP. Vi ønsker derfor å spre kunnskap om linja, slik at den blir en positiv snakkes rundt middagsbordet. Faget er også meget allsidig og hele tiden i endring, ikke minst på grunn av teknologien. Dette stiller variert krav til elevene og vi trenger alle, sier fagskolelæreren.

BILDESERIE | 24 Bilder
Bildeserie: TIP ved Hadeland videregående skole.

Et tilbud til praktikerne

TIP er en praktisk studieretning. Den passer godt for dem som liker en mer praktisk innlæringsstil, selv om elevene også har teoretiske fag.

- En del søker seg inn til oss fordi de ikke finner seg til rette i en teoretisk skolehverdag. Enkelte kan til og med ha slitt med å komme gjennom grunnskolen. Mange av disse er typisk ekstroverte personer, de liker at det skjer litt rundt dem. Hos oss opplever de gjerne mestring og et styrket selvbilde, sier Karlsen.

Han presiserer at TIP har alle typer elever, også de som har lyktes godt i teoretiske fag.

- Vår jobb er å differensiere undervisningen slik at den passer avhengig av bakgrunn og innlæringsform. Vi trenger også sterke realfagelever. I år har vi en førsteårs elev som jobber med fagskolepensum i matematikk, forteller han.

TEORI I PRAKSIS: Steffen Hurum (til venstre) og Adomas Barauskas. Foto: Anne Berit J. Reinsborg

Folkeskikk - et viktig innlæringsmål

Lærerne ved TIP har helt klare mål. De skal utdanne gode lærlinger som er attraktive for bedriftene. Dette krever lærevillige elever. De må også tilegne seg sosiale ferdigheter som gjør dem gode på samhandling.

- Vi snakker mye om skikk og bruk. Vi utdanner tross alt folk til serviceyrker. Derfor må de lære både å kle seg og te seg. Vi kan vel kalle det god, gammeldags folkeskikk, sier fagkoordinatoren.

En skole litt utenom det vanlige

- Vår skole disponerer ressursene litt annerledes enn en del andre skoler. Samtidig har vi en ledelse som støtter oss. De strekker seg langt for å tenke utenfor boksen, sier Karlsen.

Et bevis på dette er «prosjekt motivasjon». Prosjektet er et spesialtilbud til de som har TIP som andre- eller tredjevalg ved innsøking.

– Enkelte av disse elevene sliter med motivasjonen. Da blir det en oppgave for oss å skape interesse for faget. De kan derfor trenge en litt annerledes tilnærming, ifølge Karlsen.

Han forteller at hver og en blir kartlagt for å finne et realistisk utviklingsområde. På bakgrunn av resultatene lager de sitt eget kvalifiseringsprogram sammen med lærerne. For noen kan det rett og slett starte med å møte opp på skolen. Karlsen hevder at realistiske mål gir mindre risiko for tapsfølelse. For dem som ikke følger opp sitt program, finnes det ris bak speilet. De risikerer å miste plassen sin i prosjektet.

– Ved å involvere elevene på denne måten føler den enkelte seg sett og respektert. Vi erfarer at de strekker seg litt ekstra for å nå sine individuelle mål, sier Karlsen.

Bil og motorsport fenger mange, derfor har skolen funnet ut at drifting er et godt alternativ for «motivasjonsprosjektet». Gjennom året bygger de en egen driftingbil. Ved skoleårets slutt får de prøvekjøre bilen på bane.

Teori i praksis kan være gøy

Som nevnt velger mange TIP for å slippe mest mulig teori. Likevel må elevene gjennom obligatorisk teori i fellesfagene.

– Våre yrkesfaglærere bistår inn i fellesfagene. Det betyr at elevene lærer fellesfagene gjennom yrkesteorien. Et eksempel er anvendelse av matematikk på verkstedet. Det er mye matematikk i en bilmotor. Likeledes er det mye teknisk litteratur på engelsk. Dette gjør noe med elevene som tidligere har slitt i fagene. Nå går de gjerne ut med høyere karakterer enn noen gang tidligere, forteller Karlsen.

Han understreker at det er langt enklere å ta teorien når denne kobles inn i praktisk arbeid.

– Du må ha «knagger» å henge teorien på. Den blir mer interessant fordi den er forståelig og fordi elevene ser meningen med å anvende den, mener han.

Han erfarer også at det kan være like enkelt å lære en praktisk teori som å lære en teoretisk praktisk arbeid.

Rekrutterer til over 80 fagretninger

Det første året – VG1, er et bredspekret utdanningstilbud. Kurset rekrutterer til over [80 fagretninger](#). Dette inkluderer såkalte kryssløp, det vil si utdanningsløp hvor elevene skifter til nært beslektede fagretninger etter første år. Et eksempel er elever som i stedet ønsker en fagutdanning inn mot elektrofag.

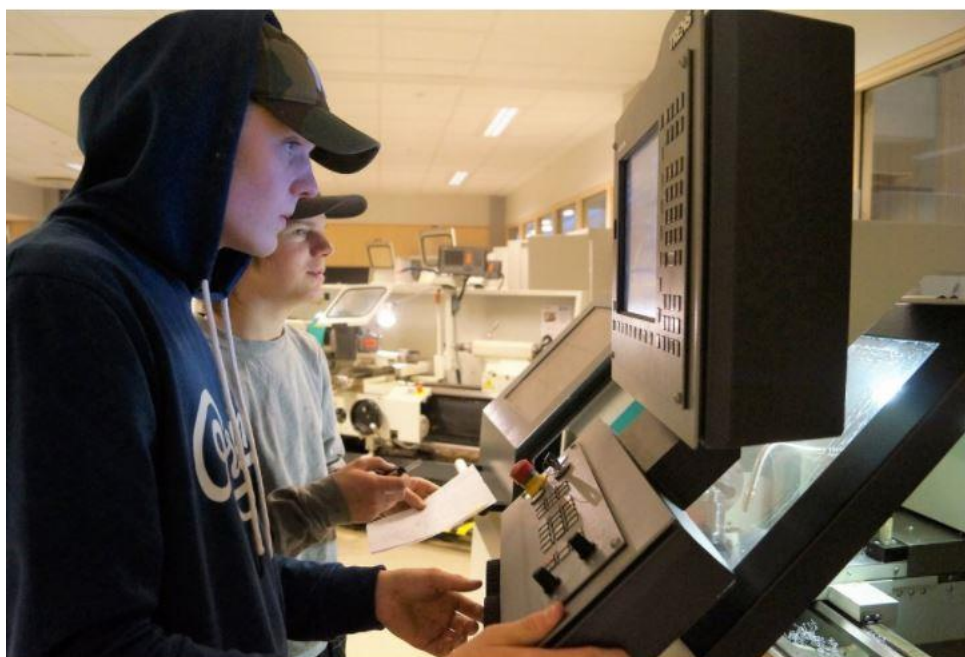
– Vi har et fantastisk samarbeid med næringslivet. Derfor kan vi tilby elevene praksis første året slik at de kan finne den yrkesretningen som passer best for dem. For å kvalitetssikre valget ytterligere, er det mulig å ha flere forskjellige praksisperioder før de gjør sine valg for VG2, sier Karlsen.

Dette virker til å være luksus i dagens utdanningsjungle.

Ved bestått VG2, kan elevene søke ettårig påbygging til generell studiekompetanse framfor å gå ut i lærlingperiode.

Ved bestått VG2, kan elevene søke ettårig påbygging til generell studiekompetanse framfor å gå ut i lærlingperiode.

Dersom personer med fagbrev ønsker ytterligere kompetanse, er fagskole et godt alternativ. Her kan de søke på bakgrunn av fagbrev og utdanne seg til fagskoleingeniør innen en rekke områder.

CNC-MASKINERING: Ørjan Lien Aas (til venstre) og Even Bang ved CNC-maskinen. Foto: Anne Berit J. Reinsborg

Har vakt oppmerksomhet helt inn i regjeringa

Hadeland videregående skole har vakt oppmerksomhet omkring sin måte å jobbe på.

– I tillegg til et suverent kollegium, har vi vår egen yrkesfagmotivator. Hun jobber som bindeledd mellom skolen og næringslivet. Dette har medført et tett og godt samarbeid, og næringslivet tar mer enn gjerne imot lærlinger fra oss, sier Karlsen.

– I tillegg til et suverent kollegium, har vi vår egen yrkesfagmotivator. Hun jobber som bindeledd mellom skolen og næringslivet. Dette har medført et tett og godt samarbeid, og næringslivet tar mer enn gjerne imot lærlinger fra oss, sier Karlsen.

TIP på Hadeland videregående skole har også svært få elever som dropper ut av skolen. En og annen elev gjør omvalg, ellers har det vært maks én elev i året som har havnet i den såkalte dropout statistikken, ifølge Karlsen.

De gode resultatene fra Hadeland er bredt omtalt i fagpressen. I tillegg er de lagt merke til i Oppland fylke. De er også presentert fra Stortingets talerstol som eksempler på godt og innovativt utdanningsarbeid.

BLIR LAGT MERKE TIL: Hadeland videregående skole har fått mye spalteplass i fagpressen på grunn av sine gode resultater, blant annet innen bilfag.

Egen motordag

Årlig arrangerer elevene en motordag på slutten av skoleåret. Da stiller de ut forskjellige kjøretøy og viser hva de holder på med. I år ble 400 niendeklassinger invitert.

– Med dette arrangementet holder vi trøkket oppe helt fram til siste skoledag før ferien. Slik utnytter vi hele året til læring, sier Børge Karlsen. Han er stolt yrkesfagkoordinator ved Hadeland videregående skole.

Det vil være behov for yrkesfagutdannede i framtida. Dette gjelder mange fagretninger.

På grunn av produksjonseffektiviseringa, vil det også være stort behov for fagutdannede innenfor TIP, sier markedskoordinator hos NAV Oppland, Gry Kristin Vist.

Karin Aschim Olerud er markedskoordinator hos NAV Hadeland. Hun bekrefter at Hadeland ikke skiller seg fra den nasjonale trenden.

– Vi observerer enkelte elever som har gått studiespesialisering som angrer på sitt studievalg. De etterlyser snarveier mot fagbrev, sier Aschim Olerud.

TEKNISK INDUSTRIELL PRODUKSJON (TIP)

- TIP står for teknikk og industriell produksjon og utdanningen genererer til over 80 yrkesretninger.
- Utdanningen tilbys ved Hadeland videregående skole.
- Skolen har egen yrkesfagmotivator som bistår alle med å finne lærlingplass etter VG2.
- Gjennom hospitering i bedrifter første året, får du lære om de forskjellige yrkene før du bestemmer deg for hvilken vei du vil gå.
- Etter fullført yrkeskompetanse eller etter VG2, kan du velge å ta ettårig påbygging til generell studiekompetanse.
- Med fagbrev kan du bl.a. videreutdanne deg til fagskoleingeniør.